

ІНТЕГРАЛЬНИЙ СИСТЕМНИЙ ПІДХІД В ЕФЕКТИВНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗОВНІШНЬОГО ОСВІТЛЕННЯ МІСТА

Х.І. Харенко, Харківська національна академія міського господарства

61002, Україна, м. Харків, вул. Революції, 12

Сучасна економіка крупних, середніх і малих міст, підприємств і організацій є комплексом самих різних систем: економічних, соціальних, науково-технічних, юридичних, житлово-комунальних, архітектурно-будівельних, транспортних, енергетичних, екологічних, інформаційних і т.п.

Всі ці системи ефективно функціонують лише в умовах єдиного злагодженого комплексу. За рахунок сумісної злагодженої взаємодії різних систем утворюється додатковий ефект, який не можливо отримати при ізольованому застосуванні кожній з цих систем.

Планування розвитку міського господарства пов'язано з функціонуванням підприємства і організацій всіх форм власності, беруть участь у фінансуванні будівництва, розширення й реконструкції комунальних об'єктів та інженерних мереж. В Україні створено ринковий механізм управління підприємствами, об'єднаннями та організаціями системи життєзабезпечення міста. Внаслідок технологічних особливостей галузі й умов формування сучасних систем життєзабезпечення міських територій більшість підприємств житлово-комунального господарства, пов'язаних з мережним постачанням ресурсів, займають монопольне положення на обслуговуваній ними території (є природними локальними монополіями). При цьому географічні межі товарних ринків, як правило, визначаються адміністративними границями міст, районів. Істотною особливістю комунальної інфраструктури є прояв негативних наслідків монопольного положення підприємств - постачальників і виробників послуг, не тільки у необгрунтованому завищенні цін і тарифів на них, але й у їхній незадовільній якості, надійності й екологічній безпеці при неможливості споживача відмовитися від даних видів послуг.

Об'єктом дослідження в роботі обрано Харківське комунальне підприємство «Міськвітло». За своїм основним виробничим призначенням

воно займається експлуатацією устаткувань електромереж зовнішнього освітлення в місті, обслуговуванням електромереж зовнішнього освітлення, всі види ремонтів, модернізацією та реконструкцією устаткування електромереж зовнішнього освітлення, виконанням проектних робіт, святкова ілюмінація міста, будівництво повітряних та кабельних мереж ЛЕП. При визначенні стратегії господарської діяльності підприємство керується Конституцією України, чинним законодавством України, Галузевими комунальними нормами ГKN 04.00.019-2004 «Порядок проведення ремонту та утримання об'єктів міського благоустрою» , ГKN 02.08.008-2002 «Виробничі показники часу з поточного ремонту та обслуговування об'єктів зовнішнього освітлення», нормативно-правовими актами. Головними завданнями в галузі комунальної інфраструктури є підвищення надійності й ефективності діяльності комунальних підприємств, раціональне використання природних ресурсів і виробничого потенціалу.

Для досягнення поставлених завдань підприємству необхідне здійснення комплексу заходів, спрямованих на:

- удосконалення системи регулювання діяльності комунальних підприємств - природних монополістів;
- демонополізацію видів діяльності, що не відносяться до сфер природних локальних монополій, і формування конкурентних ринків;
- удосконалення системи договірних взаємин постачальників споживачів комунальних послуг;
- створення стимулів для енерго - та ресурсозбереження як у виробника, так і в споживачів комунальних послуг.

При оцінці ефективності виробничої діяльності організацій, об'єднань або їх підрозділів необхідно вибирати таку систему економічних, соціальних, техніко-економічних, якісних і кількісних показників, яка б реально відображала результати роботи і показувала можливі внутрішні резерви.

Побудова оптимальної системи показників - складна, багатоаспектна проблема, яка практично зводиться до цілого комплексу поетапно вирішуваних показових задач. Представляється, що спочатку повинна бути розроблена

спеціальна система критеріїв відбору результатних (узагальнювальних) показників.

Для розробки і використання програм розвитку підприємства зовнішнього освітлення міста можна рекомендувати застосування інтегральних (комплексних) систем. Для отримання додаткового маржинального ефекту професором Ковалевським Г.В. розроблений інтегральний системний підхід. Він відрізняється від традиційних підходів тим, що, узагальнює на новому вищому рівні всі системи в єдину інтегральну систему (останні фіксується, виражається у вигляді єдиної моделі комплексу економіко-математичних моделей кожній з локальних, приватних систем). Інтегральний системний підхід (ІСП) об'єднує економічні, соціальні, управлінські і юридичні заходи в єдину цілісну інтегральну систему. На думку автора, використання ІСП дасть можливість ефективного організації діяльності підприємства зовнішнього освітлення міста.

Ефективна система організації виробництва на основі інтегрального системного підходу стимулює комунальні підприємства до скорочення витрат на виробництво комунальних послуг, ощадливого використання фінансових і природних ресурсів.